

EXPUNERE DE MOTIVE

În anul 1990, în urma manifestațiilor de amploare declanșate în data de 22 aprilie 1990 pentru apărarea drepturilor câștigate la Revoluția din Decembrie 1989, respectiv dreptul la libertate, la libera exprimare și la constituirea unui climat politic conform prevederilor punctului 8 din Proclamația de la Timișoara, protestele pașnice au fost înăbușite în mod violent și nelegal de către forțele de ordine și de către grupuri de mineri. Astfel, cetățeni nevinovați au fost agresați, bătuți, torturați, arestați, interogați și amenințați cu arme de foc, violențe în urma cărora s-au constatat decese iar alte victime au avut nevoie de internare în unități spitalicești, producând acestora prejudicii morale și materiale în condițiile în care, după Decembrie 1989, se începuse instaurarea statului de drept și a democrației în România.

Secretariatul de Stat este în posesia listei nominale cu un număr de 1390 de părți ale dosarului 47/P/2014, instrumentat de către Parchetul de pe lângă Înalta Curte De Casație Și Justiție - Secția Parchetelor Militare, în vederea identificării persoanelor care vor beneficia de prevederile prezentei ordonanțe.

Întrucât statul român a fost condamnat pe plan internațional pentru lezarea gravă a drepturilor fundamentale și constituționale ale cetățenilor români care au participat la demonstrațiile succesive din Piața Universității – București din perioada 22 aprilie 1990 – 13 iunie 1990, autoritățile române, prin organele judiciare competente, au demarat cercetări privind identificarea și pedepsirea persoanelor vinovate. Deoarece factorul politic a influențat cursul anchetei penale în sensul trenării finalizării urmăririi penale și a trimiterii în judecată a persoanelor vinovate - motiv pentru care se creează o gravă și continuă vătămare a victimelor mineriadei de la București din perioada 13-15 iunie 1990 - , statul român a fost chemat în judecată de către unele victime ale mineriadei. În acest sens se reține că, începând cu anul 2014, România a fost obligată de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului (CEDO) să continue investigațiile în dosarul nr. 47/P/2014, cercetările fiind efectuate de către Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția Parchetelor Militare.

Această realitate juridico-factuală este reflectată și în hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului din data de 17 septembrie 2014 în cauza Mocanu și alții împotriva României (cererile numărul: 10.865/09, 45 886/07 și 32.431/08) Strasbourg. Prin această hotărâre Curtea Europeană de Justiție definește statutul de victimă a mineriadei condamnând Statul Român pentru nefinalizarea procedurii

autoritățile statului român pentru identificarea persoanelor responsabile pentru tortura și relele tratamente aplicate persoanelor din dosar care au participat la mineriadă.

Articolul din Hotărârea C.E.D.O. din data de 17 septembrie 2014 în cauza Mocanu și alții împotriva României (cererile numărul: 10.865/09, 45 886/07 și 32.431/08):

“17. Acum este necesară încadrarea corectă a faptelor din speță în dreptul penal, ceea ce nu au făcut cele mai înalte autorități judiciare și de urmărire penală interne. Manipularea încadrării juridice a evenimentelor în litigiu, astfel încât acestea să facă obiectul unor termene de prescripție, care nu ar fi fost aplicabile dacă aceste evenimente ar fi fost încadrate corect, contravine însuși obiectului și scopului art. 2 și 3 din Convenție și art. 1 din Convenția privind imprescriptibilitatea crimelor de război și a crimelor împotriva umanității. Este vorba aici despre elementul crucial al cauzei. Astfel cum am arătat anterior, toate probele de la dosar indică faptul că sunt întrunite elementele constitutive ale unei crime împotriva umanității - săvârșită de conducători ai statului român, în special de membri ai Guvernului de la acea vreme și de ofițeri superiori ai armatei. Statul trebuie să își îndeplinească obligația pe care i-o impune dreptul internațional și să îi să aducă în fața justiției pe responsabili pentru atacul general și sistematic lansat împotriva populației civile române, în special pe cei care au săvârșit această crimă în exercițiul unor funcții civile sau militare de conducere. În plus, în vederea executării depline și în întregime a hotărârii Marii Camere, statul pârât trebuie să instituie un mecanism de despăgubire eficient, destinat să repare prejudiciile suferite de victime și familiile respective ale acestora din cauza încălcărilor în masă ale unor drepturi ale omului, care au avut loc în cursul perioadei de tranziție, ținând seama de numeroasele cereri pendinte în fața Curții și de numărul considerabil al altor victime ale încălcărilor în cauză⁴⁰ “.

În justificarea caracterului de urgență se mai reține că, urmare a anulării urmăririi penale de către Secția Penală a Înaltei Curți de Casație și Justiție în dosarul 1752/1/2017, în continuare se tergiversează finalizarea urmăririi penale iar victimele care mai trăiesc sunt în continuare grav prejudiciate.

Parlamentul a aprobat raportul Comisiei de cercetare a evenimentelor din 13-15 iunie 1990, raport în care se recomandă Guvernului să identifice victimele mineriadelor și să ia măsuri reparatorii, ceea ce nu s-a realizat până în prezent.

Un alt raționament care stă la bază întocmirii prezentei expunerii de motive este acela că dintre cele 1389 persoane care aveau calitatea de părți vătămate în dosarul mineriadei numărul 1752/1/2017 au decedat mai mult de 600, motiv pentru care se impune cu celeritate adoptarea unui act normativ care să creeze o minimă

reparație morală și materială față de lezarea sau pierderea unor drepturi substanțiale cum ar fi:

- dreptul la viață;
- dreptul la integritate fizică;
- dreptul la demnitate.

În acest sens se va acorda vicimelor mineriadelor din iunie 1990 o indemnizație reparatorie viageră lunară în coeficient de 1,1 calculată pe baza coeficienților de multiplicare aplicați asupra câștigului salarial mediu brut, utilizat la fundamentarea bugetului asigurărilor sociale, aferent anului care se face plată.

De prevederile prezentei legi nu pot beneficia:

- persoanele care au fost despăgubite de statul român ca urmare a unor acțiuni în instanța de judecată;
- persoanele care au făcut parte din aparatul de represiune, securitate și poliție sau au desfășurat activități de poliție politică și cei care au făcut parte din CFSN - Consiliul Frontului Salvării Naționale;
- persoanele care sunt dovedite că în perioada 1945-1989 au deținut cel puțin o demnitate sau o funcție de conducere în cadrul organelor de conducere la nivel local, regional sau național ale Partidului Comunist Român;
- persoanele care sunt dovedite că, în perioada 1947-1989, au fost militari (cu grade și funcții), în structurile militarizate ale statului comunist și care au făcut parte din aparatul de represiune (securitate și miliție) precum și cei care au de informat sau au folosit mijloace de informare în masă în scop de diversiune ori acționat sub orice formă împotriva Revoluției Române din decembrie 1989, au emis ordine și dispoziții în favoarea menținerii structurilor fostului partid comunist și pentru apărarea dictatorului.
- persoanele care au fost declarate, având calitatea de colaboratori/lucrători ai securității, prin hotărâri definitive ale instanțelor de judecată.

INIȚIATORI: